

Nr 120.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1933 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning» gjorda framställning om täckande av förluster å lånemedelskapital.

(4:e avd.)

I den till riksdagen den 3 januari 1933 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1933/1934 har Kungl. Maj:t under åberopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen besluta att, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats, för täckande av förluster å lånemedelskapital skall av fonden för statsskuldens amortering tagas i anspråk ett belopp av 4,519,460 kronor 25 öre.

I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 29 juni 1928 hava statskontoret och fullmäktige i riksgäldskontoret upprättat redogörelser över sådana förluster å statens lånemedelsplaceringar, vilka bokförts i räkenskaperna för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932.

Dessa redogörelser utvisa, att kapitalförluster, hänförliga till lånemedel, under ifrågavarande budgetår redovisats å de under statskontorets förvaltning stående utlåningsfonder med tillhoppa 1,422,176 kronor 96 öre. Vidare hava lånemedelsförluster å lån från den under riksgäldskontorets förvaltning stående allmänna järnväglånefonden förekommit beträffande följande järnvägsföretag:

Varberg—Ätrons järnvägsaktiebolag	kronor	750,000: —
Klintehamn—Roma järnvägsaktiebolag	»	358,250: —
Markaryd—Veinge järnvägsaktiebolag	»	236,000: —
Eksjö—Österbymo järnvägsaktiebolag	»	379,563: 85
Järnvägen Lidköping—Tun	»	271,600: —
Norra Södermanlands järnvägsaktiebolag	»	1,101,869: 44

eller med tillhoppa 3,097,283 kronor 29 öre.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

I anslutning till de i 1928 års statsverksproposition angivna grunderna böra medel ställas till riksgäldskontorets förfogande för täckning av de förluster å lånemedelskapital, som enligt nu omförmälda redogörelser bokförts i räkenskaperna för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932. Det sam-

manlagda beloppet av lånemedelsförlusterna uppgår till 4,519,460 kronor 25 öre. Täckningen, som skall äga rum medelst andra statsinkomster än lånemedel, bör såsom förut skett verkställas på det sätt, att erforderligt belopp tages i anspråk av fonden för statsskuldens amortering. Denna täckning bör beredas direkt från fonden utan anvisande av anslag å riksstaten.

I statsverkspropositionen har vidare omnämnts 1929 års riksdags beslut angående nedskrivning av *statens järnvägars icke räntabla lånekapital*. Riksdagen förordade därvid, att en avskrivning av statens järnvägars lånekapital verkställdes vid utgången av år 1929 med ett belopp av 100 miljoner kronor, samt förutsatte, att ytterligare en post av lånekapitalet eller 140 miljoner kronor successivt komme att avskrivas i anslutning till en i riksdagens skrivelse nr 287 intagen plan för amortering av sistnämnda belopp under 30 år efter en räntefot av $4\frac{1}{2}$ procent.

För budgetåret 1933/1934 upptager den i riksdagens förenämnda skrivelse införda amorteringsplanen ett belopp av 2,736,611 kronor.

Departementschefen har emellertid i nuvarande statsfinansiella läge ansett sig icke böra föreslå, att medel anvisas för ytterligare nedskrivning av statens järnvägars lånekapital. Ett tillfälligt avbrott i den vid 1929 års riksdag framlagda avskrivningsplanens fullföljande vore så mycket mera försvarligt som den särskilda inkomstkälla, med vilken tanken på en regelbunden årlig nedskrivning av ifrågavarande lånekapital förknippades, nämligen de statsverket tillflytande malminkomsterna, beräknades icke giva någon avkastning under nästkommande budgetår.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag om fondens för statsskuldens amortering tagande i anspråk för täckning av förluster å lånemedelskapital har ej givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må besluta, att, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1933 förordats, för täckande av förluster å lånemedelskapital skall av fonden för statsskuldens amortering tagas i anspråk ett belopp av 4,519,460 kronor 25 öre.

Stockholm den 30 maj 1933.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Samma ledamöter som de under utlåtandet nr 119 antecknade med undantag därav att herr *Jeppsson* i stället för herr *Olofsson* i Digernäs deltagit i behandlingen av ärendet.